

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstuen
0301 OSLO

Deres referanse
Høringsdokument nr
8/2019

Deres dato

Vår referanse
19/00395-1

Vår dato
08.11.2019

Hørings svar til NVEs høringsdokument nr 8 2019 – forslag til endringer i energilovforskriften

Viser til høringsdokument nr 8/2019 knyttet til forskrift om endringer i forskrift om produksjon, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften)
I hørings svaret fra Troms Kraft Nett AS (TKN) velger vi å kommentere direkte opp mot NVEs utkast til forskriftstekst.

Nøytral opptreden

§ 4-4 bokstav e) skal lyde:

Nettselskap skal opptre nøytralt og ikke-diskriminerende.

Et nettselskap innenfor et integrert foretak skal ikke ta beslutninger eller utføre handlinger som kan gi en særlig fordel til andre foretak innenfor gruppen, herunder gi tilgang til informasjon som andre aktører ikke har, og som kan utnyttes i markedet.

Foretak med omsetningskonsesjon og morselskap eller kontrollerende eier i integrert foretak skal ikke forsøke å oppnå en særlig fordel fra det integrerte nettselskapet.

Det kan gis ytterligere bestemmelser for å sikre en nøytral opptreden.

Kommentarer TKN

TKN støtter forslaget og mener at dette er riktig for å hindre risiko for kryssubsiering, sikre markedsadgang for nye aktører og å redusere faren for kostnadsvekst som urettmessig rammer nettkundene.

§ 4-11. Samarbeid om felles driftssentral

Ny § 4-11 skal lyde:

Nettselskap og foretak som driver produksjon av elektrisk energi eller fjernvarmevirksomhet kan samarbeide om felles driftssentral og øvrig driftskontrollsystem.

Ved samarbeid om felles driftssentral med foretak som driver produksjon av elektrisk energi eller fjernvarmevirksomhet, skal nettselskap ha ansvar for anskaffelse, utvikling og drift av driftskontrollsystemet og andre relevante informasjonssystem, samt tildeling av rettigheter i disse. Bare ansatte i nettselskap skal ha adgang til nettselskapets del av driftssentralen.

Ansatte i foretak som driver produksjon av elektrisk energi eller fjernvarmevirksomhet kan ikke utføre driftssentraltjenester for nettselskap. Ansatte i nettselskap kan utføre driftssentraltjenester for foretak som driver produksjon av elektrisk energi eller fjernvarmevirksomhet innenfor rammene i § 4-12 bokstav d).

I ekstraordinære situasjoner kan ansatte i foretak som driver produksjon av elektrisk energi eller fjernvarmevirksomhet få adgang til nettselskaps del av driftssentralen og utføre driftssentraltjenester.

Kommentarer

TKN støtter forslaget ser verdien av å sike at driftssentraler pålegges å opptre nøytralt, og på en ikke diskriminerende måte ved samarbeid om felles driftssentraler. Vi vil allikevel understreke viktigheten for forsyningsikkerheten at det i beredskap og krisesituasjoner er viktig med «korte beslutningsveier» mellom produsent og netteier for å fortsatt sikre at lokal produksjon kan understøtte nettdriften til kundens beste.

Historisk er det mange eksempler på at samarbeid om felles driftssentral har vært avgjørende for at en raskt har rettet opp strømforsyningen.

§ 4-12. Salg av egen kapasitet

Ny § 4-12 skal lyde:

Nettselskap kan ikke selge eller leie ut egen kapasitet, unntatt i følgende tilfeller:

a) Salg eller utleie av overskuddskapasitet i et begrenset omfang. Med overskuddskapasitet menes egen kapasitet som er anskaffet og opprettholdes for å dekke behov i foretakets egen nettdrift, men som ikke fullt ut kan benyttes for dette formålet. Nettselskap skal ikke bygge opp eller opprettholde egen kapasitet med formål om å selge eller leie denne ut.

b) Salg av fiberkapasitet engros. Nettselskap skal ikke bygge opp egen fiberkapasitet med formål om å selge eller leie denne ut. Salg av fiberkapasitet skal skje på like og ikke-diskriminerende vilkår.

c) I ekstraordinære beredskapssituasjoner kan nettselskap bistå andre foretak. Nettselskapet skal kreve et rimelig vederlag for slike tjenester. Et nettselskap skal ikke bygge opp eller opprettholde egen beredskapskapasitet med formål å bistå andre.

d) Salg av driftssentraltjenester til kraftprodusenter og foretak som driver fjernvarmevirksomhet. Nettselskapet skal ikke ta kommersielle beslutninger på vegne av konkurranseutsatt virksomhet. Salg av driftssentraltjenester til kraftprodusenter eller foretak som driver fjernvarmevirksomhet skal skje på like og ikke-diskriminerende vilkår. Nettselskap kan selge driftssentraltjenester

til andre nettselskap.

Kommentarer

TKN støtter forslaget og ser verdien av en ikke benytter «monopolkapital» til å konkurrere med privatkapital, slik at entreprenørmarkedet kan utvikle seg basert på sunne markedsøkonomiske prinsipper. For beredskapen er det viktig at det gis mulighet til unntak i ekstraordinære beredskapssituasjoner ved at nettselskap kan bistå hverandre.

Ledende stilling i nettselskap

§ 4-13. Ledende stilling i nettselskap

Ny § 4-13 skal lyde:

Personer med ledende stilling i et nettselskap kan ikke ha en ledende stilling i morselskap eller kontrollerende eier.

Hvis morselskapet eller en kontrollerende eier kun forestår overordnet eierstyring og administrative fellestjenester innenfor det integrerte foretaket, kan styremedlem i morselskap eller kontrollerende eier også være styremedlem i nettselskapet. Styret i nettselskap skal ha et flertall av medlemmer som ikke deltar i ledelsen i morselskap eller kontrollerende eier.

Med ledende stilling menes styreleder, styremedlem, daglig leder og andre ansatte med reell beslutningsmyndighet. Denne bestemmelsen gjelder for integrerte foretak som er omfattet av energiloven § 4-7.

Kommentarer

Slik forslaget nå foreligger vil det vesentlig redusere eiers innflytelse på nettselskapet. I den grad eier i det hele tatt kan være representert i styret av nettselskapet er det gjennom styremedlem i eierselskap eller ansatte med liten innflytelse. Dette mener vi bryter med industriell logikk. Det er velkjent innenfor alle industrier at aktivt eierskap er øker sannsynligheten for å oppnå kostnadseffektiv drift. At det for nettselskap skal kunne legges til grunn en motsatt effekt av det aktive eierskap -at man øker muligheten for mer effektiv drift ved å tilsidesette eierne - kan vi ikke se at det fins faglig grunnlag for å hevde.

Når vi så vet at nettvirksomheten er underlagt reguleringer der det underliggende prinsipp og endelige mål for all styring peker mot nettopp kostnadseffektiv drift, blir det krevende å forstå hvorfor reguleringsmyndigheten foreslår tiltak som etter all sannsynlighet vil underminere selve hovedhensikten med reguleringen.

Nettvirksomhet, gitt det faktum at det er et naturlig monopol, har alltid vært underlagt et omfattende regelverk, hvilket i seg selv gir begrenset handlingsrom for styret. Ytterligere begrensninger og rammer settes generelt gjennom energiloven og mer spesielt gjennom aksjeloven. Et styre som ikke opptre lojalt, i tråd med gjeldende regelverk og til aksjeselskapets beste, bryter aksjeloven.

Vi mener derfor at nevnte reguleringer og relevant lovverk i sum er tilstrekkelig for å se til at et styremedlem, selv om det skulle ha en ledende stilling i morselskapet, i praksis er avskåret muligheten til å opptre i strid med nøytralitetsprinsippet.

001399-4701005160006700300019

5894323 - 3

Vår konklusjon er derfor at vi anbefaler at kravet om at personer med ledende stilling i nettselskapet ikke kan ha ledende stilling i morselskapet modereres noe, ved at man i paragrafens tredje ledd begrenser termen «ledende stilling» til å gjelde styreleder, styremedlem og daglig leder.

Andre ledds første del blir dermed overflødig. I tillegg, i tråd med ovenstående argumentasjon vedrørende viktigheten av aktiv eierstyring, mener vi det er naturlig at ledende ansatte i eierselskapet skal kunne ha flertall i styret. Med det foreslås bortfalt også andre ledds siste setning, og dermed andre ledd i sin helhet.

§ 4-14. Markedsføring og kommunikasjon

Ny § 4-14 skal lyde:

Nettselskap skal i sin markedsføring og kommunikasjon skille seg klart fra enhver kraftleverandør og fra foretak i det integrerte foretaket som nettselskapet er en del av. Blant annet skal nettselskapets foretaksnavn, andre forretningskjennetegn og varemerke utformes slik at nettselskapet skiller seg klart fra kraftleverandører og fra andre foretak i det integrerte foretaket.

Enhver kraftleverandør og andre foretak i det integrerte foretaket skal i sin markedsføring og kommunikasjon skille seg klart fra nettselskap. Blant annet skal foretaksnavn, andre forretningskjennetegn og varemerke utformes slik at foretaket skiller seg klart fra nettselskap.

Dersom et nettselskap og en kraftleverandør utenfor det integrerte foretaket ikke oppfyller kravene i første og andre ledd, skal plikten til å endre sin markedsføring og kommunikasjon pålegges det foretaket som er sist i tid med hensyn til registrering eller bruk av foretaksnavn, forretningskjennetegn, varemerke eller andre former for markedsføring og kommunikasjon.

I vurderingen etter første og andre ledd skal det legges vekt på hvorvidt det foreligger fare for forveksling eller en utnyttelse av nettselskapets anseelse. I tvilstilfeller kan NVE fatte vedtak om hvorvidt vilkårene i første og andre ledd er oppfylt, og hvem som er pliktsubjekt etter tredje ledd.

Kommentarer

Da dette punktet kan medføre betydelige økte kostnader for nettkundene er det behov får å kommentere dette særskilt.

Innledningsvis viser vi til høringsdokumentets punkt 2.2, forslag til ny §4-14 og punkt 4.2 om samfunnsøkonomiske nyttevirkninger, 1. avsnitt, sitat

«Differensiering av merkevare mellom nettselskapet og integrert kraftleverandør vil gi likere konkurransevilkår og færre urettmessige fordeler for integrert kraftleverandør.

Økt konkurranse mellom kraftleverandører vil stimulere til mer effektive selskap som igjen kan føre til bedre produkter til en lavere pris».

Vi ønsker også å vise til høringsdokumentets og NVEs kommentar side 28 og begrepet «skille seg klart fra» Et sentralt tema er hvorvidt det foreligger risiko for forveksling eller en urimelig utnyttelse av

anseelse (goodwill). Med direkte forvekslingsfare menes risiko for at sluttbruker tror at nett- og kraftselskap er et og samme selskap. Med indirekte forvekslingsfare menes risiko for at sluttbruker (eller andre interessenter) tror det foreligger en forretningsmessig forbindelse mellom selskapene.

TKN synes kommentar til samfunnsøkonomiske nyttevirksomheter fremstår som et paradoks dersom et nettselskap i et integrert foretak skal måtte skifte navn og en innarbeidet merkevare, mens kraftleverandør, mor- og søsterselskap beholder sitt uendret.

Dette vil bidra til å ytterligere bekrefte kraftleverandøren, mor- og søsterselskap sitt regionale ståsted og gi disse et fortsatt betydelig konkurransefortrinn. Således vil ambisjonen om økt konkurranse på like vilkår fortsatt være uoppfylt.

Det er også kraftselskap i integrerte foretak som allerede har differensiert merkevare fra mor- og søsterselskap. Disse har allerede tatt og tar en kostnad, som senere kraftselskap, dersom NVEs anbefaling får gjennomslag, vil slippe og vil være konkurransevridende.

Nettselskap har i seg selv ingen kommersielle egeninteresser. For en monopolrolle er tillit og troverdighet essensielt. Og ryggraden er vår identitet og historie. Betydelige investeringer (ams, elhub, store utbygginger på sentralnettet m.m.) skal i årene fremover tas over nettleien, dette tester tillitsforholdet.

Å legge en ytterligere kostnad til nettselskapet (en kostnad som utad kan fremstå som noe kosmetisk) er det altså mange grunner til å unngå. Sluttbruker vil måtte ta regningen for omprofilering, dog to år frem i tid og over nettleien. Dette velger de ikke selv.

I et marked med konkurranse derimot vil sluttbruker velge blant tilbydere basert på f.eks. kvalitet, utvalg og pris. De beste tilbyderne vil vinne, men det bør være på like vilkår.

De kraftleverandører som i dag er i et integrert foretak – og som får beholde en innarbeidet merkevare – vil få et ytterligere konkurransefortrinn ved å både beholde merkevaren samt slippe kostnader ved omprofilering. Og sannsynligvis også betydelig lavere utgifter til vedlikehold av merkevaren. Å få innpass i et nytt regionalt marked er krevende. Da er det konkurransevridende at noen kraftselskap får beholde en sterk regional merkevare.

Tall fra NVEs leverandørskifteundersøkelse 4.kvartal 2018 viser at i gjennomsnitt 68% av privatkundene er lojale mot sin «regionale» eller dominerende kraftleverandør. Etter TKNs syn vil det å pålegge nettselskapet å endre navn ikke endre særlig på dette.

I høringsdokumentet, under punkt 2.2.3, heter det: «Dersom nettselskapet er gode til å markedsføre seg, kan det føre til at andre foretak i konsernet ikke behøver å bruke like mye midler på markedsføring som sine konkurrenter, noe som igjen kan skape mindre effektiv konkurranse.» (vår utheving)

Vi deler synet på at det er nødvendig å skille nettselskapets merkevare fra konkurranseutsatt virksomhet. Det er derfor naturlig at paragrafens første ledd spesifiserer «kraftleverandør». Vi ser også at andre konkurranseutsatte foretak i en integrert virksomhet, for eksempel entreprenørvirksomhet, vil måtte skille sin merkevare fra nettselskapet. Dette omhandles også under pkt 2.2.2: «Annen virksomhet, og spesielt foretak som henvender seg til sluttbrukere, kan også utnytte nettselskapets anseelse i sin markedsføring» (vår utheving).

Vi deler derimot ikke synet på at bestemmelsen gjøres gjeldende også for de foretak i konsernet som ikke har sluttbrukere. Vi kan i høringsdokumentet ikke se en klar begrunnelse for at foretak uten konkurrenter, for eksempel morselskap uten annen virksomhet eller kraftprodusenter, også skal måtte skille sin merkevare fra nettselskapets. I fall en slik begrunnelse foreligger, må den komme klarere fram i merknadene, og særlig tydeliggjøre samfunnsnyttene holdt opp mot kostnadene for gjennomføring.

§ 4-15. Nettselskap uten inntektsramme

Ny § 4-15 skal lyde:

Kravene i energiloven §§ 4-6 og 4-7, og energilovforskriften §§ 4-11, 4-12, 4-13 og 4-14 gjelder kun for nettselskap med inntektsramme.

Kommentar

Ingen kommentar

§ 9-7. Overtredelsesgebyr

§ 9-7 skal lyde:

*Ved overtredelse av bestemmelsene i § 3-5, § 4-2 annet ledd, § 4-4 bokstav a, § 4-4 bokstav d første ledd første punktum, § 4-4 bokstav e, § 4-8, § 4-11, § 4-12, § 4-13, § 4-14, § 5-1 første ledd, § 5-3 og § 7-1 tredje ledd, § 8-2 første ledd, § 8-3, § 8-4 og § 8-5, kan det ilegges overtredelsesgebyr, jf. energiloven § 10-7.
Forskriften trer i kraft 1. januar 2021.*

Kommentarer

Ingen kommentar

Med hilsen

Troms Kraft Nett AS

Eirin Kjølstad
Adm. Direktør

Johannes Kristoffersen
Analysesjef